

 SIVISTA

**OSATAAN
KASVAA &
MENESTYÄ**

Eduskuntavaaliviestit 2027

Osaaminen ja sivistys ratkaisevat Suomen tulevaisuuden. Kun panostamme koulutukseen, tutkimukseen ja kansainväliseen osaamiseen, synnyttämme kasvua ja hyvinvointia sekä kestämmme kriisit.

Sivistan ratkaisut auttavat varmistamaan, että osaamme kasvaa ja menestyä muuttuvassa maailmassa.

Pidetään huolta Suomen osaamispääomasta!

Tutustu kaikkiin
vaaliviesteihimme:
www.sivista.fi

1. Koulutettua kansaa ei höynäytetä

- ❑ Sivistynyt ja osaava yhteiskunta kestää paremmin kriisejä ja vaikuttamisyrityksiä. Varmistetaan, että kaikilla on pääsy monilukutaidon, digisivistyksen ja tekoälyn ymmärryksen kehittämiseen.
- ❑ Vahvistetaan tekoälyn ja uusien teknologioiden osaamista koulutuksessa ja tutkimuksessa. Tekoäly ei korvaa ihmisälyä.
- ❑ Varmistetaan, että digi- ja tekoälysääntely tukee opetusta ja tutkimusta.
- ❑ Investoidaan tutkimusympäristöihin, TKI-infrastruktuureihin ja teholaskentaan.
- ❑ Avataan viranomaisten data-aineistot tutkijoiden käyttöön sujuvasti ja maksutta.
- ❑ Puututaan deepfake-ilmiöön kansallisesti ja EU-tasolla.

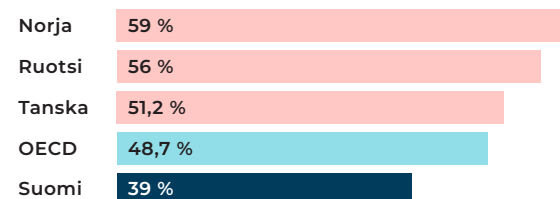
2. Väki vähenee, jokaisen osaaminen ratkaisee

- ❑ Kasvatetaan korkeakoulujen kapasiteettia (henkilöstö, tilat, laitteet, aloituspaikat) koulutustasotavoitteen mukaisesti.
- ❑ Kohdennetaan aloituspaikat tehokkaammin nuorille.
- ❑ Selvitetään korkeakouluille annettavaa mahdollisuutta päättää peria maksu toisen samantasoisen tutkinnon suorittamisesta.
- ❑ Tehdään työuran aikaisesta jatkuvasta oppimisesta joustavampaa ja työelämälähtöisempää.
- ❑ Tehdään kaikista koulutusmaksuista verovähennyskelpoisia.
- ❑ Pidetään huolta, että kasvatuksen ja koulutuksen ketjussa osaaminen on aina varmistettu ja siirtymät koulutusasteelta ja -muodosta toiselle ovat sujuvat.

3. Hyvinvoiva nuori oppii

- ❑ Torjutaan rasismia, kiusaamista ja syrjintää aktiivisesti. Opettajilla pitää olla enemmän aikaa lasten ja nuorten kanssa toimimiseen, vähemmän hallintoon.
- ❑ Tarjotaan opettajille perus- ja jatkokoulutuksessa paremmat valmiudet kohdata erilaisista lähtökohdista tulevat oppilaat ja opiskelijat.
- ❑ Sujuvoitetaan oppilaitosten ja hyvinvointialueiden yhteistyötä selkeyttämällä vastuut ja rahoitus.
- ❑ Varmistetaan elinikäisen oppimisen mahdollisuudet kaikille – myös niille, joille koulunkäynti on ollut haastavaa.

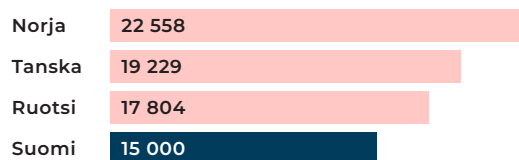
Nuorten aikuisten korkeakoulututkinnot
(25-34-vuotiaat)

4. Osaaminen ei synny tyhjästä

- ❑ Nostetaan oppilas- ja opiskelijakohtainen rahoitus pohjoismaiselle tasolle. Indeksit varmistavat, että rahoitus vastaa kasvavia kuluja.
- ❑ Säilytetään peruskoulun rahoituksen kokonaisuus lasten määrän vähentyessä. Kohdennetaan valtion lisärahoitus tasa-arvorahoitukseen.
- ❑ Hyödynnetään etäopetusta ja digitaalisia ratkaisuja joustavasti.
- ❑ Annetaan ammattikorkeakouluille ja yliopistoille mahdollisuus tehdä entistä syvempää rajat ylittävää yhteistyötä omien päätöstensä ja tarpeidensa pohjalta.
- ❑ Monipuolistetaan koulutuksen rahoitusta niin, että EU:n sekä säätiöiden, yritysten ja muun yksityisen sektorin rahoitus koulutukseen kasvaa.
- ❑ Kasvatetaan julkista ja yksityistä TKI-rahoitusta kohti neljän prosentin tavoitetta ja kohdennetaan sitä myös korkeakoulujen perusrahoitukseen.

Koulutusmenot oppilasta ja opiskelijaa kohti (ostovoimakorjattu USD)

Lähde: OECD 2022

5. Suomi tarvitsee osaajia ja osaajat syyn jäädä

- ❑ Luodaan työnantajille kannustimia ja tukipalveluja kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelu- paikkoihin sekä ensimmäisen vieraskielisen työntekijän rekrytointiin.
- ❑ Tehdään ulkomailla hankitun osaamisen ja tutkintojen tunnustaminen sujuvaksi.
- ❑ Tarjotaan joustavia koulutuspalveluja maahan muuttaneille vapaan sivistystyön avulla. Mahdollistetaan kielitaidon kehittäminen myös työn ohessa.
- ❑ Kevennetään opetusalan kielitaitovaatimuksia niin, että ratkaisevaa on opetuskielen riittävä hallinta.
- ❑ Nopeutetaan ja digitalisoidaan maahanmuuton prosesseja.
- ❑ Säädetään AMK-tutkinnon suorittaneille yhtenäisen oleskelulupakäytäntö yliopistotutkinnon suorittaneiden kanssa.
- ❑ Myönnetään tutkijoiden oleskeluluvat koko tutkimusrahoituksen tai tutkinnon ajaksi.

Kansainväliset työntekijät sivistysalalla -selvitys

90%

vastaajista sanoo, että kokemukset kansainvälisen työvoiman rekrytoinneista ovat olleet myönteisiä.

86%

vastaajista mainitsee kielitaitoon liittyvien asioiden olevan merkittävin kansainvälisen työvoiman rekrytoinnin haaste.

Lähde: Sivistysala ry 2026

Sivistysala ry eli Sivista toimii kasvatuksen ja opetuksen, tieteen ja tutkimuksen, taiteen ja kulttuurin, liikunnan ja urheilun sekä muiden sivistysalalla toimivien organisaatioiden työnantaja- ja toimialaliittona. Sivista vahvistaa alan toimintaedellytyksiä, toimii yhteiskunnallisena vaikuttajana ja toimialan kehittäjänä sekä edistää sivistysalan yhteenkuuluvuutta ja yhteistyötä.

Suomessa koulutusta järjestävät kuntien, kuntayhtymien ja valtion ohella yksityiset koulutuksen järjestäjät, mukaan lukien korkeakoulut. Ne hoitavat julkista tehtävää, joka perustuu järjestämislupaan ja julkiseen rahoitukseen. Varhaiskasvatusta tuottavat kuntien lisäksi yksityiset palveluntarjoajat. Sivista edustaa alan työnantajia, jotka toimivat yritys-, yhdistys- tai säätiömuodoissa.

Tiesitkö?

55%

Suomessa toimivista koulutuksen järjestäjistä on yksityisten tahojen omistamia.